

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ТА ОСВІТА – ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

*О. Є. Костюченко, кандидат юридичних наук, доцент, доцент
Харківський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ*

Розвиток підприємництва у XXI ст. неможливий без інноваційної складової. Глобальні світові процеси вимагають від українського бізнесу суттєвих перетворень у напрямі першочергового та ефективного використання інтелектуального капіталу як базового системоутворюючого ресурсу. Його ефективне використання сприяє підвищенню конкурентоспроможності товарів, виробництва та національної економіки загалом на міжнародному ринку. Разом з тим інноваційний розвиток на мікрорівні неможливий без відповідного фінансування. В умовах обмежених ресурсів функціонування підприємств, установ, організацій залежить від їх спроможності задіяти наявні нематеріальні активи, що є в їх розпорядженні, зокрема інтелектуальний потенціал працівників.

Високий рівень освіченості громадян в Україні зумовлює можливість використання багатого інтелектуального потенціалу задля соціально-економічного розвитку та підвищення рівня стійкості юридичних осіб до фінансових загроз. Необхідний шлях — це впровадження інновацій в усі сфери економічного життя. Це означає, що освітні послуги повинні інтегруватися в господарську діяльність. Сучасні умови функціонування економічних суб'єктів передбачають не тільки факт володіння фінансовими ресурсами, а й виважене прогнозування та планування фінансових результатів, власного фінансового добробуту. В сучасних умовах ця мета досягається на основі використання інтелектуального капіталу підприємства, знань та інформованості працівників. Завдання науково-педагогічних працівників як носіїв новітніх знань — донести їх до споживачів освітніх послуг та пересічних громадян. Якісні освітні послуги у свою чергу сприяють фінансовій безпеці бізнесу та держави, їх взаємодія забезпечує шлях економічного розвитку та його результат. І навпаки, фінансова безпека бізнесу та держави як стан життєдіяльності є результатом соціально-економічного розвитку суспільства загалом.

Втілити інтеграцію освітніх послуг та інтелектуального капіталу, який стає надалі головною складовою загального капіталу суб'єктів господарювання, неможливо без всебічної підтримки органів державної влади. Розвиток та формування конкурентоспроможного інтелектуального потенціалу має скеровувати та контролювати держава.

Якісні освітні послуги, що є запорукою фінансової безпеки держави, необхідно розглядати принаймні у таких аспектах, як:

а) інструмент підвищення рівня інтелектуального капіталу та рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання;

б) інструмент впровадження знань в ініціативну інноваційну діяльність, яка робить конкурентоспроможним вітчизняний бізнес на світовому ринку;

в) сегмент світового ринку освітніх послуг та джерело фінансових ресурсів.

Для розвитку інновацій потрібні стабільність і передбачуваність реформ в економіці, які допоможуть сформувати сприятливий інвестиційний клімат в країні, особливо у реальному секторі економіки.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Л. І. Пронкіна, кандидат економічних наук, професор

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

Глобальна конкуренція — це багатоаспектна категорія, яка відображає процес суперництва цивілізацій, регіонів, країн, глобальних галузей, ТНК та інших суб'єктів глобального простору за конкурентні переваги в умовах високого рівня монополізації, посилення сукупного впливу раніше ізольованих чинників та зміни всієї парадигми їх розвитку.

На сучасному етапі глобальна конкуренція ведеться вже не так між країнами, як між наднаціональними відтворювальними системами. Глобальний економічний розвиток визначається поєднанням двох суперечливих тенденцій, а саме: підпорядкуванням світової економіки інтересам транснаціонального капіталу, з одного боку, та конкуренцією національних економічних систем — з другого.

Високий рівень конкурентоспроможності економіки є фундаментальною умовою інтеграції України у світовий економічний простір як рівноправного учасника міждержавних економічних відносин. Забезпечення конкурентоспроможності виступає і метою, і основою сталого економічного розвитку країни, спрямованого на суттєве підвищення суспільного добробуту.

Низька конкурентоспроможність України на світових ринках пояснюється рядом причин:

а) низькою ефективністю господарських реформ, особливо на макроекономічному рівні;

б) ігноруванням необхідності посилення оптимального втручання держави в процес регулювання та управління економікою — концепції «економічного етатизму»;